

EMLEK YÖRESİ VE EMLEK AĞZI UZUN HAVALARININ ANALİZİ*

ANALYSIS OF EMLEK ACCENT UNMETERED FOLK SONGS AND EMLEK REGION

ÖZKAN MORAN**

NACİ MADANOĞLU***

SONER ALGI****

Sorumlu Yazar

ALİ KEREM APAYDIN*****

Öz

Sivas, Yozgat, Kayseri ve Tokat illerinin bazı ilçe ve köylerini kapsayan Emlek yöresi, âşıklık geleneği bakımından oldukça zengin bir kültüre ev sahipliği yapmaktadır. Bu kültürün önemli bir unsuru olarak değerlendirilen müzik de Emlek yöresi âşıklarının sazında bugün tüm yurda yayılmış durumdadır. Usul bakımından uzun hava türünde olan Emlek Ağzı uzun havaları, Türk halk müziği literatüründe ve müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olmasına karşın bu konuda akademik çalışmaların yetersizliği dikkat çekici olmuştur. Bu çalışmada Emlek bölgesinin tarihi, kültürel dokusu, yöredeki âşıklık geleneği ve çalışma kapsamında belirlenmiş olan 14 uzun havanın edebî ve müzikal kimliği incelenerek Emlek yöresi ile ilgili literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilgili literatür, arşiv ve derlemeler taranmış, notasına ulaşılamayan ses kayıtlarının tarafımızca notaya alınmasıyla yöre ve yörenin uzun havaları konusunda detaylı analizler yapılmaya çalışılmıştır. İncelenen eserlere edebi açıdan bakıldığında aşk, seveda, hasret, ayrılık, doğal afetler, feleğe sitem konularının işlendiği, şiirlerin büyük çoğunluğunun 11’li hece ölçüsüyle yazılmış koşma, birinin ise 8’li hece ölçüsüyle yazılmış semai olduğu, ek kelimeler içerdiği ancak şiirden bağımsız ek kelimelerin sıklıkla kullanılmadığı tespit edilmiştir. Müzikal yönden gerçekleştirilen analizlerde ise eserlerin la notasında karar verdiği, değiştirici işaret olarak si bemol 1, si bemol 2 ve fa diyez 3 notalarının kullanıldığı, genellikle inici-çıkıcı bir seyir özelliği sergilediği, 5 ses ve 17 ses arasında bir ses genişliğine sahip olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Emlek Yöresi, Emlek Ağzı, Uzun Hava, Âşıklık Geleneği, Bozok.

Sistemantik Derlemeler ve Meta Analiz / Künye: MORAN, Özkan vd. “Emlek Yöresi ve Emlek Ağzı Uzun Havalarının Analizi”. Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi 109 (Mart 2024), 355-418. <https://doi.org/10.60163/hbv.109.004>.

* Bu çalışma 2015 yılında tamamlanan “Emlek Ağzı Uzun Havalar” isimli yüksek lisans tezinden faydalanılarak hazırlanmıştır.

** Öğrenci, Necmettin Erbakan Üniversitesi, E-mail: ozkanmoran@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-6480-4815.

*** Doç. Dr., İstanbul Okan Üniversitesi, E-mail: naci.madanoglu@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9713-3085.

**** Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, E-mail: soneralgi@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-2354-2844.

***** Dr., Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı Mersin, E-mail: akereemapaydin@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9279-6250.

Abstract

Emlek region, which covers some districts and villages of Sivas, Yozgat, Kayseri and Tokat provinces, hosts a very rich culture in terms of minstrel tradition. Music, which is considered as an important element of this culture, has spread all over the country today on the saz of the minstrels of Emlek region. Although Emlek accent unmetered folk songs, which are in the unmetered folk song genre in terms of usul, have an important place in Turkish folk music literature and music education, the lack of academic studies on this subject has been remarkable. In this study, it is aimed to contribute to the literature on the Emlek region by examining the history, cultural texture of the Emlek region, the minstrel tradition in the region and the literary and musical identity of the 14 unmetered folk songs identified within the scope of the study. For this purpose, the relevant literature, archives and compilations were scanned, and detailed analyses on the region and the unmetered folk songs of the region were tried to be made by notating the sound recordings whose notes could not be reached. When the analysed works were examined from a literary point of view, it was determined that the subjects of love, infatuation, longing, separation, natural disasters, reproach to the disaster were dealt with, the majority of the poems were kosma written in 11 syllable meter and one of them was semai written in 8 syllable meter, they contained added words, but added words independent from the poem were not used frequently. In the musical analyses, it was concluded that the works decide on the note la, the notes B flat 1, B flat 2 and F sharp 3 are used as modifying signs, generally exhibit a descending-descending course, and have a sound width between 5 and 17 voices.

Keywords: Emlek Region, Emlek Accent, Unmetered Folk Song, Tradition of Minstrelsy, Bozok.

Giriş

Türk halk müziği, usul temelinde sınıflandırıldığında uzun hava ve kırık hava şeklinde iki ana başlık altında toplanmaktadır. Kırık havalar sözlü ve sözsüz olabilmekteyken uzun havalar yalnızca sözlü eserlerden müteşekkildir. Uzun havalar; “Barak, Bozlak, Gurbet Havası, Yol Havası, Gazel, Ela Gözlü, Arguvan, Çamşılı, Divan, Hoyrat, Maya, Müstezat, Ağıt, Çukurova, Kerem, Koşma, Türkmani” (Demir, 2013; Uğurlu, 2009, 203-239; Emnalar, 1998, 240) şeklinde oldukça geniş bir alt gruba ayrılmaktadır. Günümüzde Türk halk müziği literatüründe ve müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olan Emlek Ağzı uzun havalarıyla ilgili akademik çalışmaların sınırlı olması dikkat çekicidir. Türk halk müziği uzun hava türlerinden olan Emlek Ağzı uzun havalarının incelendiği bu çalışmada örneklem olarak alınan 14 Emlek Ağzı uzun hava örneği müzikal ve edebî özellikleri yönünden analiz edilmiştir. Nitel bir araştırma olan çalışmada doküman incelenmesi ile toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Emlek Ağzı uzun havalarının bilimsel bir bakış açısıyla incelenerek konuya ilişkin literatüre kaynak kazandırmak amacı doğrultusunda “müzik eğitiminde kullanılan Emlek Ağzı uzun havalarının edebî ve müzikal özelliklerinin neler olduğu” araştırmanın problem durumu olarak belirlenerek aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Emlek Ağzı uzun havalarının makamsal yapısı nasıldır?

Emlek Ağzı uzun havalarının ezgisel yapısı nasıldır?

Emlek Ağzı uzun havalarının konuları ve edebî özellikleri nelerdir?

1. Emlek Bölgesi, Bölgenin Müzik Kültürü ve Âşıklık Geleneği

Yurdumuzda İç Anadolu bölgesinde yer alan Emlek; Sivas, Yozgat, Kayseri ve Tokat illerinin bazı ilçe ve köylerini kapsayacak bir coğrafi bölgeye konumlanmıştır. Emlek, Çorum’un güneyinden başlayıp Alaca ilçe sınırına kadar uzanır. Çorum’a varan kara yoluyla Cemilbey köyü arasındaki yerleşim yeri Emlek’in esas sınır alanıdır

(Bulduk, 1992, 138). Kaynaklarda 80 ve 105 civarı köyü kapsadığı belirtilen Emlek bölgesi, 1556 tarihli mufassal tahrir defterine göre 56 (Bulduk, 1992, 139), 1575 ve 1576 tarihli mufassal tahrir defterlerine göre ise 62 köyü içine almaktadır (Koç, 1989, 108-109).” Emlek bölgesindeki köylerin tümü coğrafi bir bölgeyi oluşturmasının ötesinde gelenek, görenek, inanç biçimleri, ağız özellikleri, sosyal yaşam, kültürel değerler yönünden aynı değerlere sahip bir bölgedir” (Der-Mak, 199).

1556 tarihli mufassal tahrir defterinde Emlak adıyla yer alan bölge Bozok sancağına bağlı Kaza-i Akdağ’ın nahiyesi olarak belirtilmektedir (Arslan, 2005, 33-34). Orta Kızılırmak havzasında yer alan Bozok yöresi Yozgat ili sınırları içerisinde olup Orta Anadolu platolarının üzerinde konumlanmaktadır. Fakat güneyinde Kızılırmak, kuzeyinde Yeşilirmak vadilerine gidildikçe yükselti azalarak 1000 metrenin altına inmektedir (Koç, 1989, 7). Yörenin yükseltisi akarsuların oluşumunu sağlayarak bölgede tarım faaliyetlerinin gelişimine katkı sağlamıştır (Koç, 1989, 8).

Tarihsel bir derinliğe sahip olan Emlek bölgesi, geçmişte birçok medeniyete ev sahipliği yaparak doğal güzellikleriyle onlara yuva olmuştur. Bu medeniyet zenginliğine paralel olarak bölgede birçok din ve mezhep varlığını sürdürmüştür. Emlek’in Bozok sancağına bağlı olması sebebiyle bölgenin tarihi konusunda yapılacak incelemeler bizleri Bozok’un tarihine götürmektedir. Tokmak (2010, 3), bölgeye ilk yerleşimi Kalkolitik Çağ’a dayandırarak Erken Tunç Çağı’na geldiğinde yerleşim yerlerinin Emlekhüyük, Erenyurt, Benlihasan bölgelerinde toplandığını ve bu çağdan itibaren yerleşim yerlerinin sayısının arttığını belirtmiştir. Tokmak, bölgede Hattuşaş’a yakınlık nedeniyle Hititlerin varlığından söz ederek Helenistik Dönem’den sonra bölgenin Roma İmparatorluğu’nun (MÖ.27-MS.295) yönetimine geçtiğini ifade etmiştir. Koç (1989, 10), MÖ 1200’lerden itibaren Frigler’in yönetiminde olan bölgenin MÖ 6-4. yy arasında Kimmerler’e geçtiğini ve ardından kısa bir süre Lidyalılarda kalan bölgenin Persler ve Galatların hakimiyetine girdiğini belirtmiştir. Koç, Miladi yıllardan itibaren Romalıların eline geçen bölgenin MS 4. yy sonlarına doğru Bizans’a dahil olduğunu ve sonrasında Bizans’ın yerini Osmanlı İmparatorluğunun aldığını ifade etmiştir. Osmanlı İmparatorluğunda taşra teşkilatı eyaletler ve onlara bağlı sancaklardan oluşmaktaydı. Sancaklar da kaza ve nahiyeye ayrılmıştı (Arslan, 2005, 24-25). Bozok sancağı 1556 yılında Bozok ve Emlek bölgesinin bağlı olduğu Akdağ olmak üzere 2 bölgeden oluşmaktaydı. (Arslan, 2005, 29, 34). Bugün nahiyeye olma durumunu yitirmiş olan Emlek, farklı illerin köylerini kapsayan bir bölge haline gelmiş olsa da bu yörede yaşayanlar isimlerine sahip çıkmışlardır.

Kültür, bilinçli veya bilinç dışı olarak toplum tarafından yaratılmış, tarihsel derinliğe olan maddi ve manevi ürünler bütünüdür. Müzik de bu kültür ürünleri içerisindeki önemli yaratılardan biridir. Emlek yöresinin müzik kültüründe Bektaşî kültürünün etkileri oldukça yoğundur. Bölgenin geniş bir coğrafyaya yayılması ve farklı ilçe sınırlarına dahil olmasına paralel olarak müzik kültürünün de bu zenginlikten beslendiği görülmektedir. Öte yandan bölgenin müzik kültürünün şekillenmesinde âşıkların da önemli bir etkisi vardır. “Halk içinde yetişen gerek kendisinin gerekse başkalarının şiirlerini çok defa saz eşliğinde söyleyen, doğaçlama şiir söyleme yeteneğine sahip kişi, halk şairi” (Özbek, 2009:73) şeklinde tanımlanan âşıkların bölge dergâhlarında yapılan cemlere katılım sebebiyle bölgeye gelip gitmeleri sonucu bölgenin müzik kültürünün yayılmasında etkili olduğunu bilinmektedir (Kurt 2021, 109). Dolayısıyla bölgenin müzik kültürünün yalnızca bölge sınırlarında kalmayıp geniş bir alanda etki gösterdiği bilinmektedir.

Zengin bir folklorik yapıya sahip olan Sivas’tan yaklaşık 450 âşık çıkmış olup bu âşıkların 116’sı Emlek bölgesindedir. Ancak bu sayısının yapılacak incelemeler

sonucunda artacağı düşünülmektedir (Kaya, 1998, 148). Dolayısıyla Emlek'te aşıklık geleneği Sivas aşıklık geleneğinden bağımsız değildir. Aşık Veli, Aşık Kemter, Aşık Kamber, Aşık İzzet, Aşık Ağâhi, Aşık Veysel, Aşık Hüseyin gibi isimler bölgenin önemli aşıklarındandır.

2. Bulgular

2.1. “Ağgöl Seni” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.1.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde portenin dördüncü çizgisinde yer alan re sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıktaki la sesinde karar verildiği görülmektedir. İkinci aralıktaki la ve dördüncü aralıktaki mi sesleri arasında seyreden eserde değiştirici işaret olarak si bemol 1 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin muhayyer ve uşşak makamlarına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.1.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

“Ağgöl Seni” adlı Emlek Ağzı uzun hava, 5 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portenin ikinci aralıktaki la sesiyle başlayarak mi sesine kadar çıkar.

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup la karar sesi ile başlamaktadır. Sözlü bölüm ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Bu açıdan bakıldığında resitatif bir özellik gösterdiği söylenebilir. Yer yer çarpma notaları görülen eserde vibrato ve glissando gibi transkripsiyon işaretleri bulunmamaktadır. Eserde “yar alen alen, gül alen alen” gibi şiirden ayrı müzikal katma sözcük ifadeler bulunmaktadır.

2.1.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip eserde aşk, seveda ve ayrılık temaları işlenmektedir. Aşık edebiyatında bu ölçü tipine koşma denilmektedir. Eserin sözleri üçlü dizelerden ve ikili nakaratlardan oluşmaktadır. Eserin kafiyе şeması: aaa, bb, ccc, bb şeklindedir.

2.2. “Dokuz Ay Koynunda Gezdirdin Beni” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.2.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde dördüncü çizgideki re sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıktaki la sesinde karar verildiği görülmektedir. La ve beşinci çizgi üzerindeki sol sesleri arasında seyreden eserde, değiştirici işaret olarak fa diyez 3 ve si bemol 1 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin, muhayyer ve uşşak makamlarına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.2.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup portenin ikinci aralığındaki la karar sesi ile başlamaktadır. İnici-çıkıcı bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Yer yer çarpma notaları görülen eserde, vibrato ve glissando gibi transkripsiyon işaretleri bulunmamaktadır. Ayrıca eserde şiirden ayrı müzikal katma sözcükler de bulunmamaktadır.

“Dokuz Ay Koynunda Gezdirdin Beni” adlı Emlek Ağzı uzun hava 7 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portenin ikinci aralığındaki la sesi ile başlayarak beşinci çizgi üzerindeki sol sesine kadar çıkar.

2.2.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde anne sevgisi ve özlemi temaları işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: aaab, cccb, dddb, eeeb, fffb, gggb, hhhb şeklindedir.

2.3. “Bir Kökte Uzamış” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.3.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde portenin dördüncü aralığındaki mi sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıkta yer alan la sesinde karar verdiği görülmektedir. Fa diyez 3 ve sol sesleri arasında seyreden eserde değiştirici işaret olarak fa diyez, fa diyez 3 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici bir karakter gösteren eserin muhayyer ve hüseyini makamlarına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.3.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup portenin ikinci aralığında yer alan la sesi ile başlamaktadır. İnici bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Yer yer çarpma notaları görülen eserde vibrato ve glissando gibi transkripsiyon işaretleri bulunmamaktadır. Eserde şiirden ayrı “kaşların güzel” söz grubu müzikal katma sözcük olarak kullanılmaktadır.

“Bir kökte uzamış” isimli Emlek Ağzı uzun hava 9 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki birinci aralıkta yer alan fa diyez 3 ile başlayarak tizde sol sesine kadar çıkar.

2.3.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde güzele övgü, aşk ve seveda temaları işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: abab, cccb, dddb, eeeb, fffb şeklindedir.

2.4. “Bir Seher Vaktinde Gençlik Çağında” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.4.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde portenin dördüncü aralığındaki mi ve dördüncü çizgisindeki re seslerinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıkta yer alan la sesinde karar verildiği görülmektedir. Fa diyez 3 ve tiz oktavdaki mi sesleri arasında seyreden eserde değiştirici işaret olarak fa diyez 3 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici bir karakter gösteren eserin muhayyer, uşşak ve hüseyini makamlarına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.4.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup portenin ikinci aralığındaki la sesi ile başlamaktadır. İnici bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Yer yer çarpma notaları görülen eserde vibrato ve glissando gibi transkripsiyon işaretleri bulunmamaktadır. Eserde şiirden ayrı katma sözcük kullanılmamaktadır.

“Bir seher vaktinde gençlik çağında” isimli Emlek Ağzı uzun hava 17 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki birinci aralık fa diyez 3 ile başlayarak 2 oktav tizdeki la sesine kadar çıkar.

2.4.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde aşk ve seveda temaları işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: abcb, dddb, eeeb, fffb şeklindedir.

2.5. “Dostum Beni Niçin Zar İncidirsin” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.5.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü aralığında yer alan mi sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıktaki la sesinde karar verildiği görülmektedir. Fa diyez 3 ve tiz oktavdaki la sesleri arasında seyreden eserde değiştirici işaret olarak fa diyez 3 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici bir karakter gösteren eserin muhayyer ve hüseyini makamlarına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.5.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup la karar sesi ile başlamaktadır. İnici bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Yer yer çarpma notaları görülen eserde vibrato ve tril gibi transkripsiyon işaretleri kullanılmazken glissando kullanıldığı görülmektedir. Eserde şiiirden ayrı olarak “de vermem” ve “ey ey” gibi katma sözcükler kullanılmaktadır.

“Dostum beni niçin zar incidirsin” adlı Emlek Ağzı uzun hava 10 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki birinci aralık fa diyez 3 ile başlayarak tizde la sesine kadar çıkar.

2.5.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dördü dizelerden oluşmaktadır. Eserde dosta sitem, aşk ve sevda temaları işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: abcb, dddb, eeeb, fffb şeklindedir.

2.6. “Eğer Benim ile Gitmek Dilersen” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.6.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü aralığında yer alan mi sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıkta yer alan la sesinde karar verildiği görülmektedir. Fa diyez 3 ve tiz oktavdaki fa sesleri arasında seyreden eserde değiştirici işaret olarak fa diyez 3 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin hüseyini makamına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.6.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup portenin ikinci aralığında yer alan la karar sesi ile başlamaktadır. İnici-çıkıcı bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Çarpma, vibrato, glissando ve tril gibi transkripsiyon işaretleri bulunmayan eserde şiiirden ayrı olarak “ey” katma sözcüğü kullanılmaktadır.

“Eğer benim ile gitmek dilersen” adlı Emlek Ağzı uzun hava 8 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki birinci aralık fa diyez 3 ile başlayarak tizde fa sesine kadar çıkar.

2.6.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dördü dizelerden oluşmaktadır. Eserde dosta aşk ve sevgi temaları işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: abcb, dddb, eeeb şeklindedir.

2.7. “Genç Yaşımnda Felek” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.7.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü aralığında yer alan mi ve dördüncü çizgide yer alan re sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve la sesinde karar verildiği görülmektedir. İkinci çizgide yer alan sol ve tiz oktavdaki la sesleri arasında seyreden eserde değiştirici işaret olarak fa diyez 3 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin muhayyer, uşşak ve hüseyini makamlarına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.7.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup karar sesinin dördüncü derecesi olan re sesi ile başlamaktadır. İnici-çıkıcı bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Çarpma, vibrato, glissando ve tril gibi transkripsiyon işaretleri bulunmayan eserde şiiirden ayrı olarak katma sözcük kullanılmamaktadır.

“Genç yaşımnda felek” isimli Emlek Ağzı uzun hava 9 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki ikinci çizgi sol ile başlayarak tizde la sesine kadar çıkar.

2.7.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde kadere ve feleğe sitem temaları işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: abab, cccb, dddb, eeeb, fffb, gggb, hhhh şeklindedir.

2.8. “Gine Mi Ağladın Kirpikler Nemli” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.8.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü aralığında yer alan mi sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıkta yer alan la sesinde karar verildiği görülmektedir. Birinci aralıkta yer alan fa diyez 3 ve tiz oktavdaki la sesleri arasında seyreden eserde, değiştirici işaret olarak fa diyez 3 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin hüseyini makamına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.8.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup karar sesinin yedinci derecesi olan sol sesi ile başlamaktadır. İnici-çıkıcı bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Çarpma notalarının bulunduğu eserde vibrato, glissando ve tril gibi transkripsiyon işaretleri bulunmamaktadır. Eserde şiiirden ayrı olarak katma sözcük kullanılmamaktadır.

“Gine mi ağladın kirpikler nemli” isimli Emlek Ağzı uzun hava 10 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki birinci aralık fa diyez 3 ile başlayarak tizde la sesine kadar çıkar.

2.8.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde dost üzüntüsünü paylaşma, onun derdine ortak olma gibi bir tema işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: abab, cccb, dddb, eeeb şeklindedir.

2.9. “Kırma Gönül Şişesini” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.9.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü aralığında yer alan mi sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralık la sesinde karar verildiği görülmektedir. Portenin birinci aralığında yer alan fa diyez 2 ve tiz oktavdaki sol sesleri arasında seyreden eserde, değiştirici işaret olarak fa diyez 2 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici bir karakter gösteren eserin muhayyer makamına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.9.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup karar sesi portenin ikinci aralığında yer alan la notası ile başlamaktadır. İnici bir seyir özelliğine sahip olan eserin sözlü bölümü, ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Vibrato ve glissando işaretlerinin bulunmadığı eserde tril ve çarpmalar göze çarpar. Eserde şiirden ayrı olarak katma sözcük kullanılmamaktadır.

“Kırma gönül şişesini” isimli Emlek Ağzı uzun hava 9 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki birinci aralık fa diyez 2 ile başlayarak tizde sol sesine kadar çıkar.

2.9.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

8’li hece ölçüsüne sahip semai biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde insan incitmenin ve kırmanın hoş olmadığını anlatan bir tema işlenmektedir. Eserin kafiyeye şeması: abab, cded (bağlantı), fffb, cded (bağlantı), gggb, cded (bağlantı) şeklindedir.

2.10. “Ne Haldayım Ela Gözün Süzenler” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.10.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü aralığında yer alan mi sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıkta yer alan la sesinde karar verildiği görülmektedir. Birinci aralıkta yer alan fa diyez 3 ve tiz oktavdaki sol sesleri arasında seyreden eserde değiştirici işaret olarak fa diyez 3 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin hüseyini makamına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.10.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup karar sesi portenin ikinci aralığında yer alan la notası ile başlamaktadır. İnici-çıkıcı bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Çarpma, tril ve glissando işaretlerinin bulunmadığı eserde vibrato kullanımı göze çarpar. Eserde şiirden ayrı olarak “yar beni beni”, “uy beni beni” gibi katma sözcükler kullanılmaktadır.

“Ne haldayım ela gözün süzenler” isimli Emlek Ağzı uzun hava 9 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki birinci aralık fa diyez 3 ile başlayarak tizde sol sesine kadar çıkar.

2.10.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde aşk, sevdâ ve ayrılık temaları işlenmektedir. Eserin kafiyeye şeması: abab, cccb, dddb, eeeb, fffb, gggb şeklindedir.

2.11. “Sekizinci Ayın Yirmi İki” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.11.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü çizgisinde yer alan re sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıkta yer alan la sesinde karar verildiği görülmektedir. Birinci aralıkta yer alan fa diyez 3 ve tiz oktavdaki sol sesleri arasında seyreden eserde, değiştirici işaret olarak fa diyez 3 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin uşşak makamına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.11.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup karar sesi la notası ile başlamaktadır. İnici-çıkıcı bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Çarpma notaları bulunan eserde tril, glissando ve vibrato gibi transkripsiyon işaretleri bulunmamaktadır. Eserde şiiirden ayrı olarak “de benim, vay benim” gibi katma sözcükler kullanılmaktadır.

“Sekizinci ayın yirmi ikisi” isimli Emlek Ağzı uzun hava 9 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki birinci aralık fa diyez 3 ile başlayarak tizde sol sesine kadar çıkar.

2.11.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde doğa olaylarının tarıma verdiği zarardan duyulan üzüntü teması işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: abab, cccb, dddb, eeeb, fffb, gggb, hhhb, iieb, kkkb şeklindedir.

2.12. “Yeni Mektup Aldım” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.12.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü aralığında yer alan mi sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıkta yer alan la sesinde karar verildiği görülmektedir. Portenin birinci aralığındaki fa diyez 3 ve tiz oktavdaki la sesleri arasında seyreden eserde değiştirici işaret olarak fa diyez 3 ve si bemol 2 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin hüseyini makamına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.12.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup portenin birinci aralığındaki fa diyez 3 sesi ile başlamaktadır. İnici-çıkıcı bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Çarpma, tril ve vibrato gibi transkripsiyon işaretleri bulunmayan eserde glissando kullanımı göze çarpar. Eserde şiiirden ayrı olarak “ey” gibi katma sözcükler kullanılmaktadır.

“Yeni mektup aldım” isimli Emlek Ağzı uzun hava 10 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki birinci aralıkta yer alan fa diyez 3 ile başlayarak tizde la sesine kadar çıkar.

2.12.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde aşk ve sevdâ teması işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: abab, cccb, dddb, eeeb, fffb şeklindedir.

2.13. “Arpalar Ağardı” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.13.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü aralığında yer alan mi sesinin, güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıkta yer alan la sesinde karar verildiği görülmektedir. İkinci aralıkta bulunan la ve beşinci çizgide bulunan fa sesleri arasında seyreden eserde, değiştirici işaret olarak si bemol 1 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin hüseyini makamına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.13.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup karar sesinin üçüncü derecesi olan do sesi ile başlamaktadır. İnici-çıkıcı bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Çarpma, tril, glissando ve vibrato gibi transkripsiyon işaretleri bulunmayan eserde şiirden ayrı olarak katma sözcükler kullanılmamaktadır.

“Arpalar ağardı” isimli Emlek Ağzı uzun hava 6 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portede ikinci aralıkta bulunan la sesi ile başlayarak tizde fa sesine kadar çıkar.

2.13.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde aşk ve sevdâ teması işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: aaba, cccd, eeed şeklindedir.

2.14. “Aşağıdan Gelir Aynalı Posta” İsimli Uzun Havaya Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2.14.1. Uzun Havanın Makamsal Dizisi ve Seyri

Eserde, portenin dördüncü aralığında yer alan mi sesinin güçlü ses olarak kullanıldığı ve ikinci aralıkta yer alan la sesinde karar verildiği görülmektedir. La ve beşinci çizginin yukarısındaki sol sesleri arasında seyreden eserde, değiştirici işaret olarak si bemol 1 kullanılmaktadır. Seyir olarak tiz seslerde gezinti yaptıktan sonra inici-çıkıcı bir karakter gösteren eserin hüseyini makamına yakın olduğu değerlendirilmektedir.

2.14.2. Uzun Havanın Ezgisel Yapısı

Eser, uzun hava şeklinde söylenen serbest bir müzikal yapıya sahip olup karar sesinin üçüncü derecesi olan do sesi ile başlamaktadır. İnici-çıkıcı bir seyir özelliğine sahip eserin sözlü bölümü ritmik açıdan konuşma diline yakındır. Çarpma, tril, glissando ve vibrato gibi transkripsiyon işaretleri bulunmayan eserde şiirden ayrı olarak katma sözcükler kullanılmamaktadır.

“Aşağıdan gelir aynalı posta” isimli Emlek Ağzı uzun hava 7 ses genişliğinde bir ezgi yapısına sahiptir. Eser, portedeki ikinci aralıkta yer alan la ile başlayarak beşinci çizginin yukarısında sol sesine kadar çıkar.

2.14.3. İşlenen Konu ve Şiir Özellikleri

11’li hece ölçüsüne sahip koşma biçiminde yazılan eserin sözleri dörtlü dizelerden oluşmaktadır. Eserde sevgiliye duyulan özlem ve hasret teması işlenmektedir. Eserin kafiye şeması: aaba, ccbc, ddde şeklindedir.

Sonuç

“Emlek” ismiyle anılan bölgenin 1556, 1575 ve 1576 yıllarına ait mufassal tahrir defterlerine göre Akdağ kazasına bağlı, “Emlak” isminde bir nahiyeye olduğu tespit edilmiştir.

Emlek bölgesinde yer alan köy sayısının 1556 yılına ait mufassal tahrir defterine göre 56 olduğu, sonradan 1575 ve 1576 yılına ait mufassal tahrir defterine göre ise sayının 62’ye çıktığı görülmüştür. Günümüzde ise bu sayının 80 ile 105 arasında olduğu düşünülmektedir.

Emlek bölgesi yetiştirdiği âşıklarla âşıklık geleneğinin devamına katkı sağlayan bir bölge olup burada yetişen âşıklar da bölgenin müzik kültürünün yayılmasında etkili olmuşlardır. Âşık Veli, Âşık Kemter, Âşık Kamber, Âşık Agâhi, Âşık Veysel, Âşık Hüseyin gibi isimler bölgenin önemli âşıklarıdır.

Emlek Ağzının edebi yapısı incelendiğinde uzun havalarda aşk, feleğe sitem, sevdâ, hasret, ayrılık, doğal afetler ve anne konulu temalar sıklıkla kullanılmıştır.

Şiirler sıklıkla 11 heceli koşma şeklinde yazılmış olup bir eser 8 heceli semai türündedir.

Şiirlerin katma sözcük içerdiği ve şiirden bağımsız katma sözcüklerin sık olmadığı gözlenmiştir. Bağımsız olan katma sözcüklerin “ah, ey, oy, vay, de” olduğu gözlenmiştir. Sözler kıtalar halinde yazılmış olup ikili yapılardan oluşan beyitler ile karşılaşılmaz.

Emlek Ağzı uzun havalının müzikal özellikleri incelendiğinde değiştirici işaret olarak si bemol 1, si bemol 2 ve fa diyez 3 sesleri ile karşılaşılmıştır. Toplanan bazı notalarda si bemol 2 ve fa diyez 3 yazıldığı görülse de duyum olarak bu seslerden daha tiz olduğu dinlemeler ve görüşmeler sonucu ortaya çıkmıştır.

İncelenen eserlerin saz bölümlerinin 5 ile 17 ses aralığıyla, söz bölümlerinin ise 5 ile 8 ses aralığıyla icra edildiği görülmektedir. Karar sesi la notası olan ve genellikle inici-çıkıcı bir seyir gösteren eserlerin çoğunlukla uşşak, hüseyini ve muhayyer makamlarıyla benzeştiği tespit edilmiştir.

Glissando, tril ve çarpma kullanımlarının da zaman zaman yer aldığı eserlerde vokal icraların yanında bağlamanın piano gürlüğünde, eserin melodik yapısına uygun olacak şekilde müzikal cümleler kurduğu görülmektedir.

Eserlerin karar seslerinin “la” notası olduğu gözlenmiştir.

Nota analizleri sonucu Emlek Ağzı uzun havalının 5 ile 17 ses arasında bir aralığa sahip olduğu, vokalin esere karar sesin 3. 6. ve 7. derecesinden giriş yaptığı gözlenmiştir.

Kaynaklar

- Arslan L. (2005). Hicri 963, Miladi 1556 Tarihli Mufassal Tahrir Defterlerine Göre Bozok Sancağının Ekonomik ve Demografik Yapısı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Bulduk, Ü. (1992). OTAM (Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi) Sayı: 3 Yayın Tarihi: 1992
- Demir, S. (2013). *Türk Halk Müziğinde Türler*. Usar Yayıncılık.
- Emnalar, A. (1998). *Tüm Yönleri İle Türk Halk Müziği Ve Nazariyatı*. Ege Üniversitesi Basımevi.
- Koç, Y. (1989). *16.yy 'da Bir Osmanlı Sancağının İskân ve Nüfus Yapısı*. (1. Baskı). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınlan.
- Özbek, M (2009). *Türkülerin Dili*. İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş
- Tokmak, M. (2010). *Emlek Alevi Coğrafyası*, “Yol” Bilim, Kültür, Araştırma Dergisi 32, S.3-12
- Uğurlu, N. (2009). *Folklor Ve Etnografya Halk Türkülerimiz*. Örgün Yayınevi.

Ekler

YÖRESİ:
SİVAS-ŞARKIŞLA
(EMLEK BÖLGESİ)

KAYNAK K. :
VEYSEL ŞATIROĞLU
KÜÇÜK VEYSEL (ERKİLİÇ)

SERBEST :

AĞGÜL SENİ

(EMLEK AĞZI UZUN HAVA)

NOTAYA ALAN:
İHSAN ÖZTÜRK

AĞGÜL SENİ

- 2 -

AĞGÜL SENİ

- 3 -

A GÜ LÜ M GÜ LÜM A CI POY RAZ Gİ Bİ

DE Lİ ES ME DİM A GÜ LÜ M GÜ LÜM (SAZ. . .)

GA DE Rİ ME KÜS TİM SA NA KÜ S ME DİM

YA RA LE NA LE N GÜ LA LE NA LEN

GA DE Rİ ME KÜS TİM SA NA KÜ S ME DİM

YA RA LE NA LE N GÜ LA LE NA LEN

BEN YA RİM DEN U MU DU MU KES ME DİM

A GÜ LÜ M GÜ LÜM BEN YA RİM DEN U MU DU MU

AĞGÜL SENİ

- 4 -

KES ME DİM A GÜ LÜ M GÜ LÜ M (SAZ. .)

BE Nİ BEY LE YA KAR GOR Gİ DE R Mİ SİN

YA RA LEN A LE N GÜ LA LE NA LEN

E VEL SE VER ŞİM Dİ TER KE DE R Mİ SİN

YA RA LEN A LE N BE RA BER Gİ DEM (SAZ. . I. ÖZTÜRK)

AĞGÜL SENİ CEMEKANDA GÖRMÜŞLER (Ağgü'üm gülüm)
 SIYAH SAÇIN SIRMAYINAN ÖRMÜŞLER (Yar alen alen gül alen alen)
 URUYAMDA SENİ BANA VERMİŞLER (Ağgü'üm gülüm)

BENİ BEYLE YAKAR GOR GİDER MİSİN (Yar alen alen gül alen alen)
 EVEL SEVER SONRA TERK EDER MİSİN (Yar alen alen beraber gidem)

ACI BOYRAZ GİBİ DELİ ESMEDİM (Ağgü'üm gülüm)
 GADERİME KÜSTÜM SANA KÜSMEDİM (Yar alen alen gül alen alen)
 BEN O YARDAN UMUDUMU KESMEDİM (Ağgü'üm gülüm)

BENİ BEYLE YAKAR GOR GİDER MİSİN (Yar alen alen gül alen alen)
 EVEL SEVER SONRA TERK EDER MİSİN (Yar alen alen beraber gidem)

AĞGÜL: BAYAN ADI.
CEMEKAN (CAMEKAN): PENCERE.
ALEN: DUR, BEKLE.
BEYLE: BÖYLE.
EVEL: EVVEL ÖNCE.

-SES KAYDI HÜSEYİN BALIMIN ARŞİVİNDEN ALINMIŞTIR.-

YÖRESİ:
SİVAS-ŞARKIŞLA
(SİVRİALAN KÖYÜ)

DOKUZ AY KOYNUNDA GEZDİRDİN BENİ
(ANAM)

DERLEYEN:
TRT MÜZİK DAİRESİ
THM MÜDÜRLÜĞÜ

SÖZ-MÜZİK:
VEYSEL ŞATIROĞLU

- EMLEK AĞZI UZUN HAVA -

NOTAYA ALAN:
İHSAN ÖZTÜRK

M: ♩-88

SERBEST:

DOKUZ AY KOYNUNDA
GEZDİRDİN BENİ

- 2 -

(SAZ.)

(SAZ.)

A NA LA RIN HAK KI GO LAY Ö DEN MEZ A NA LA RA NE YA KIŞ MAZ NE DEN ME...Z

(SAZ.) GA NUY KU DAN GE CE GAL KAR GÜ CEN MEZ

EM ZİR Dİ SAL LA Dİ U YUT TU A... NAM U YUT TU A... NAM U YUT TU A... NA MA NAM

(SAZ.) GA NUY KU DAN GE CE GAL KAR GÜ CEN MEZ EM ZİR Dİ SAL

LA Dİ U YUT TU A... NAM U YUT TU A... NAM U YUT TU A... NA MA NAM

(SAZ.)

DOKUZ AY KOYNUNDA
GEZDİRDİN BENİ

- 3 -

DOKUZ AY KOYNUNDA
GEZDİRDİN BENİ

- 4 -

DOKUZ AY KOYNUNDA GEZDİRDİ BENİ
NE CEFALAR ÇEKTİ NE ETTİ ANAM
ACI TATLI ZAHMETİME KATLANDI
UÇURDU YUVADAN YÜRÜTTÜ ANAM

BEN YÜRÜRDÜM ANAM BAKAR GÜLERDİ
HUYSUZLUK EDERSEM KALKAR DOĞERDİ
HEMEN KUCAKLARDI OKŞAR SEVERDİ
ÇİRKİN HUYLARIMI SOYUTTU ANAM

ANALARIN HAKKI KOLAY ÖDENMEZ
ANALARA NE YAKIŞMAZ NE DENMEZ
KAN UYKUDAN GECE KALKAR GÜCENMEZ
EMZİRDİ SALLADI UYUTTU ANAM

ÇOCUĞUDUM ANAM BANA DERS VERDİ
ÇALIŞMAMI OKUMAMI ÖNGÖRDÜ
MİLLETİNE BAĞLI OL DA DUR DERDİ
VATAN SEVGİSİNİ GEYİTTİ ANAM

DOĞURMUŞTU BENİ SİVAS ELİNDE
KUNDAK KUÇAĞINDA TARLA YOLUNDA
AZIĞI SIRTINDA ORAK ELİNDE
TAŞLI TARLALARDA AVUTTU ANAM

TÜKENMEZ BÖRÇÜM VAR ANAMA BENİM
ONUN VARLIĞINDAN OLDU BEDENİM
KİMİ KOYLÜ KIZI KİMİSİ HANIM
TA EZEL TARİHTE KAYITLI ANAM

VEYSEL DER KOPAR MI ANALAR BAĞI
ANALAR DOĞURDU AĞAYI BEYİ
İŞTE BUDUR SÖZLERİMİN GERÇEĞİ
ÖĞRETTİ OKUTTU BÜYÜTTÜ ANAM

YÖRESİ:
SİVAS-ŞARKIŞLA
(SİVRİALAN KÖYÜ)

SÖZ- MÜZİK:
VEYSEL ŞATIROĞLU

BİR KÖKTE UZAMIŞ (EMLEK AĞZI UZUN HAVA)

DERLEYEN:
TRT MÜZİK DAİRESİ
THM MÜDÜRLÜĞÜ

NOTAYA ALAN:
İHSAN ÖZTÜRK

SERBEST:

BİR KÖKTE UZAMIŞ

- 2 -

GÖZ LE RİM DEN A — KAN YAĞ — MUR LAR — MI — DIR ON BEŞ ON AL TI — MI

YAŞ — LA RİN — GÜ ZEL — YAŞ — LA RİN — GÜ ZEL (SAZ . . .)

GÖZ LE RİN DEN A — KAN YAĞ MUR LAR MI — DIR ON BEŞ O NAL TI — MI

YAŞ LA RİN — GÜ ZEL (SAZ . . .)

A FA TI DEV RAN — MI — BİL — MEM Kİ NE SİN — (SAZ . . .)

BÜL BÜ LÜ NA VA — ZİN — AN — DI RİR — SE SİN — (SAZ . . .)

SE HER YE Lİ Gİ — Bİ GE LİR NE — FE — SİN A Şİ KA BA HAR — DIR

GİŞ — LA RİN — GÜ ZEL — GİŞ — LA RİN — GÜ ZEL (SAZ . . .)

SE HER YE Lİ Gİ — Bİ GE LİR NE FE — SİN A Şİ KA BA HAR — DIR

BİR KÖKTE UZAMIŞ

- 3 -

BİR KÖKTE UZAMIŞ

- 4 -

VEY SE Lİ GA PİN— DAN EY LE ME— A— ZAT BA NA YAS TI KOL— SUN

DÖŞ— LE RİN— GÜ ZEL— DÖŞ— LE RİN— GÜ ZEL (SAZ. . .)

VEY SE Lİ GA PİN— DAN EY LE ME A— ZAT BA NA YAS TIK

OL— SUN— DÖŞ LE RİN— GÜ ZEL (SAZ. . .)

BİR KÖKTE UZAMIŞ SARMAŞIK GİBİ
DÖKÜLMÜŞ GERDANA SAÇLARIN GÜZEL
GÖZLERİN UFUKTA BİR İŞİK GİBİ
KARA BULUT GİBİ KAŞLARIN GÜZEL (Kaşların güzel)

KOYNUNDA Kİ TURUNÇ MUDUR NAR MIDİR
ADIN HURİ MIDİR GÜLİZAR MIDİR
GÖZLERİNDEN AKAN YAĞMURLAR MIDİR
ON BEŞ ON ALTI MI YAŞLARIN GÜZEL (Yaşların güzel)

AFAT-I DEVRAN MI BİLMEM Kİ NESİN
BÜLBÜLÜN AVAZIN ANDIRIR SESİN
SEHER YELİ GİBİ GELİR NEFESİN
AŞİKA BAHARDIR KIŞLARIN GÜZEL (Kışların güzel)

HER GÜZEL DE EDA İLE SALINMAZ
HURİ MİSİN MELEK MİSİN BİLİNMEZ
ARASAM DÜNYAYI EŞİN BULUNMAZ
FİRDEVS-İ ÂLÂ' DA EŞLERİN GÜZEL (Eşlerin güzel)

GÖRÜNCE DERDİMİ ARTIRDIN KAT KAT
CAN ALICI GÖZÜN SANKİ BİR CELLAT
VEYSEL' İ KAPINDAN EYLEME AZAT
BANA YASTIK OLSUN DÖŞLERİN GÜZEL (Döşlerin güzel)

AFAT : BÜYÜK DERTLER, BELALAR.
DEVRAN: ZAMAN, DEVİR.
FİRDEVS-İ ÂLA : CENNETTE ALTINCI BAHÇE

BİR KÖKTE UZAMIŞ

- 4 -

BİR KÖKTE UZAMIŞ SARMAŞIK GİBİ
DÖKÜLMÜŞ GERDANA SAÇLARIN GÜZEL
GÖZLERİN UFUKTA BİR IŞIK GİBİ
KARA BULUT GİBİ KAŞLARIN GÜZEL (Kaşların güzel)

KOYNUNDA Kİ TURUNÇ MUDUR NAR MIDİR
ADIN HURİ MİDİR GÜLİZAR MIDİR
GÖZLERİNDEN AKAN YAĞMURLAR MIDİR
ON BEŞ ON ALTI MI YAŞLARIN GÜZEL (Yaşların güzel)

AFAT-I DEVRAN MI BİLMEM Kİ NESİN
BÜLBÜLÜN AVAZIN ANDIRIR SESİN
SEHER YELİ GİBİ GELİR NEFESİN
AŞİKA BAHARDIR KIŞLARIN GÜZEL (Kışların güzel)

HER GÜZEL DE EDA İLE SALINMAZ
HURİ MİSİN MELEK MİSİN BİLİNMEZ
ARASAM DÜNYAYI EŞİN BULUNMAZ
FİRDEVS-İ ÂLÂ' DA EŞLERİN GÜZEL (Eşlerin güzel)

GÖRÜNCE DERDİMİ ARTIRDIN KAT KAT
CAN ALICI GÖZÜN SANKİ BİR CELLAT
VEYSEL' İ KAPINDAN EYLEME AZAT
BANA YASTIK OLSUN DÖŞLERİN GÜZEL (Döşlerin güzel)

AFAT: BÜYÜK DERTLER, BELALAR.
DEVRAN: ZAMAN, DEVİR.
FİRDEVS-İ ALA: CENNETTE ALTINCI BAHÇE

YÖRESİ:
SİVAS-ŞARKIŞLA
(SİVRİALAN KÖYÜ)

BİR SEHER VAKTİNDE GENÇLİK ÇAĞINDA

NOTAYALAN:
İHSAN ÖZTÜRK

SÖZ-MÜZİK:
VEYSEL ŞATIROĞLU

(EMLEK AĞZI UZUN HAVA)

SERBEST (BAĞLAMA AÇIŞ):

(SAZ.)

BİR SEHER VAKTİNDE
- 2 -

BİR SEHER VAKTİNDE
- 3 -

BİR SEHER VAKTİNDE
-4-

BİR SEHER VAKTİNDE
- 5 -

BİR SEHER VAKTİNDE GENÇLİK ÇAĞINDA
SEVDASI BAŞIMA GELDİ GİZLENDİ
BOYNUM EĞRİ SEME SERHOŞ GEZERKEN
AKLIMI BAŞIMDAN ALDI GİZLENDİ

BU SEVDA BAŞIMDAN IRILMAZ DEDİ
AŞKIN DERYALARI DURULMAZ DEDİ
HER GÜZELE MEYİL VERİLMEZ DEDİ
BİR BAKTI YÜZÜME GÜLDÜ GİZLENDİ

HAYAL MIDİR RÜYA MIDİR BEN ŞAŞTIM
ÇOK ARADIM KÖŞE KÖŞE DOLAŞTIM
SEVDA DERLER BİR SAHİLDE ULAŞTIM
AŞKIN DERYASINA DALDI GİZLENDİ

HURİ MIDİR MELEK MIDİR PERİ Mİ
BİR GÜZELE BENZİYORDU DURUMU
DEDİ VEYSEL FAŞ EYLEME SIRRIMI
BİLMEM NERE GİTTİ N'OLDU GİZLENDİ

SEME: SERSEM, AHMAK. (SEME SERHOŞ; KENDİNDEN GEÇMİŞ.)
IRILMAZ: UZAKLAŞMAZ, GİTMEZ.
FAŞ EYLEMEK: AÇIĞA VURMAK, YAYMAK.

YÖRESİ:
SİVAS-ŞARKIŞLA
(EMLEK BÖLGESİ)

DOSTUM BENİ NİÇİN ZÂR İNCİDİRSİN (EMLEK AĞZI UZUN HAVA)

DERLEYEN:
VEYSEL ŞATIROĞLU

KAYNAK K. :
VEYSEL ŞATIROĞLU
KÜÇÜK VEYSEL (ERKİLİÇ)

NOTAYA ALAN:
İHSAN ÖZTURK

SERBEST:

DOS_TUM BE Nİ Nİ ÇİN ZA_RI _____ N Cİ__ DIR__ SİN (SAZ.)

VER__ Dİ Ğİ MİK RAR DAN DO NE _____ N DE Ğİ Lİ MEY (SAZ. . . .)

SEN__DEN GAY RI Sİ NA _____ YA__ ME YİL VER__ ME DİM__

DE VER__MEM U ÇUP DAL DAN DA LA KO NA _____ N DE Ğİ Lİ ME YE__ YE__

YE__ YE__ Yİ (SAZ) U__ ÇUP DAL__ DAN DA LA KO NAN__

DE Ğİ__ Lİ__ MEY (SAZ.)

DOS__TUM GÖNÜL LEN ME Ğİ DE _____ N TEZ__GE__ Lİ REY (SAZ)

DOSTUM BENİ NİÇİN ZÂR İNCİDIRSIN

- 2 -

8
HER_KES SEV Dİ ĞİNE CİL VE_____ NAZ_GE_ Lİ REY (SAZ. . .)

9
YÂR_ YÜ ZÜ NE YÜZ_ YI_____ 3 YI_ L BAK SA MAZ GE

10
Lİ_____ R AZ GE LİR YÜZ YIL DA HI BAK SAM KA NA_____ YA_ N

11
DE Ğİ Lİ ME YE_____ YE_____ YE_____ YE_____ YI (SAZ) YÜZ_ YIL DA HI

12
BAK SAM KA NAN_ DE Ğİ Lİ_ MEY (SAZ.)

13
E_ Lİ Fİ MİM YA ZİL MIŞ_ Dİ_____ R GA_ Şİ_ NA

14
YOK_ SA YÂ RİM YÂD_ Mİ ÇİK_ Dİ_____ KOŞ_ KÜ_ NE (SAZ. . . .)

15
BEN_ YAN DIM KÜ LOL DU_____ 3 YU_ M

16
SE Nİ NAŞ GI NA_____ AŞ GI_ NA BEY HU DEYER LE RE YA NA_____ YA_ N

DOSTUM BENİ NİÇİN ZÂR İNCİDİRSİN
- 3 -

DOSTUM BENİ NİÇİN ZÂR İNCİDİRSİN
VERDİĞİM İKRARDAN DÖNEN DEĞİLİM
SENDEN GAYRISINA MEYİL VERMEDİM (De vermem)
UÇUP DALDAN DALA GONAN DEĞİLİM (Ey ey)

DOSTUM GÖNÜLLENME GİDEN TEZ GELİR
HERKES SEVDİĞİNE CİLVE NAZ GELİR
YÂR YÜZÜNE YÜZYIL BAKSAM AZ GELİR
YÜZYIL DAHI BAKSAM KANAN DEĞİLİM (Ey ey)

ELİFİ MİM YAZILMIŞTIR GAŞINA
YOKSA YÂRİM YÂD MI ÇIKTI KÖŞKÜNE
BEN YANDIM KÜL OLDUM SENİN AŞKINA
BEYHÜDE YERLERE YANAN DEĞİLİM (Ey ey)

EYDÜR VELİM KİMSE BİLMEZ HALİMİ
MEVLAM AÇIK ETSİN SENLE YOLUMU
DÜNYA GÜZEL DOLSA SUNMAM ELİMİ
VALLAHİ SEVDİĞİM SUNAN DEĞİLİM

YÖRESİ:
SIVAS-ŞARKIŞLA
(EMLEK BÖLGESİ)

EĞER BENİM İLE GİTMEK DİLERSEN

- KARACAOĞLAN' DAN -
(EMLEK AĞZI UZUN HAVA)

KAYNAK K. :
VEYSEL ŞATIROĞLU
KÜÇÜK VEYSEL(Veysel ERKİLIÇ)

NOTAYA ALAN:
İHSAN ÖZTÜRK

SERBEST:

YÖRESİ:
SİVAS-ŞARKIŞLA
(SİVRİALAN KÖYÜ)

GENÇ YAŞIMDA FELEK (EMLEK AĞZI UZUN HAVA)

SÖZ-MÜZİK:
VEYSEL ŞATIROĞLU

NOTAYA ALAN:
İHSAN ÖZTÜRK

SERBEST:

GENÇ YAŞIMDA FELEK

- 2 -

SERBEST:

GENÇ YAŞIMDA FELEK

- 3 -

SERBEST:

GENÇ YAŞIMDA FELEK

- 4 -

ÇAR HI DEV RAN GÜL DÜR ME Dİ YÜ ZÜ MÜ (SAZ.)

(ARA SAZI)

.)

SERBEST:

VEY SEL DER DÜN YA YA BEN Nİ YE GEL Dİ M HER ZA MA NAĞ LA DİM

NE ZA MAN GÜL DÜM NE ZA MAN GÜL DÜM NE ZA MAN GÜL DÜM NE ZA MAN GÜL DÜM

(SAZ.) GÖN LÜ ME TE SEL Lİ KEN DİM DE BUL DUM

SA BI Rİ LE TES Kİ N ET Tİ MÖ ZÜ MÜ (SAZ.) 1. ÖZTÜRK

GENÇ YAŞIMDA FELEK

1.
GENÇ YAŞIMDA FELEK VURDU BAŞIMA
ALDIRDIM ELİMDEN İKİ GÖZÜMÜ
YENİ DEĞMİŞ İDİM YEDİ YAŞIMA
KAYIBETTİM BAHARIMI YAZIMI
2.
BAĞLANDIM KÖŞEDE KALDIM BİR ZAMAN
NİCE KİMSELERE DEDİM EL' AMAN
ON ONBEŞ YAŞIMA GİRİNCE HEMEN
YAVAŞ YAVAŞ DÜZEN ETTİM SAZIMI
3.
ÜÇ YÜZ ON DA GELMİŞ İDİM CİHANA
DÜNYAYA BAKMADIM BEN KANA KANA
KADER BÖYLE İMİŞ ÇİÇEK BAHANE
LEVH-İ KALEM KARA YAZMIŞ YAZIMI
4.
GEÇİRDİM ÖMRÜMÜ HEVAYI - HEVES
DERDİM BİR KİMSEYE DEĞİLDİR KIYAS
HER ZAMAN HER SAAT KALBİMDE BU YAS
ÇARHI DEVRAN GÜLDÜRMEĐ YÜZÜMÜ
5.
BİR VEFASIZ ZALİM YARE BAĞLANDIM
TARİH ÜÇYÜZ OTUZ BEŞTE EVLENDİM
SEKİZ SENE BİR ARADA EĞLENDİM
ZALİM KAFİR YETİM KOYDU KUZUMU
6.
ELE GENİŞ DÜNYA BANA DAR OLDU
TAHAMMÜLSÜZ GÖNLÜM BIKARAR OLDU
GÜNÜM ZİNDAN GECELERİM ZAR OLDU
KADER İLE BÖLEMEDİM KOZUMU
7.
VEYSEL DER DÜNYAYA BEN NİYE GELDİM
HER ZAMAN AĞLADIM NE ZAMAN GÜLDÜM
GÖNLÜME TESELLİ KENDİMDE BULDUM
SABİR İLE TESKİN ETTİM ÖZÜMÜ

LEVH-İ KALEM: KADER VE ONUN YAZILMASI.
HAVA VU HEVES: GELİP GEÇİCİ İSTEKLER.
ÇARHI DEVRAN: BÜTÜN ZAMANLAR.
TESKİN: YATIŞTIRMA.

YÖRESİ:
SİVAS-ŞARKIŞLA
(SİVRİALAN KÖYÜ)

SÖZ-MÜZİK:
VEYSEL ŞATIROĞLU

GİNE Mİ AĞLADIN KİRPİKLER NEMLİ (EMLEK AĞZI UZUN HAVA)

NOTALAYAN:
İHSAN ÖZTÜRK

SERBEST:

Gİ NE Mİ AĞ LA— DİN— KİR PİK LER NEM Lİ— (SAZ. . .)

J A ZİZ DOS TUM Nİ— ÇÜN— GEY DİN

GA— RA LAR— (SAZ. . .)

GİNE Mİ AĞLADIN KİRPİKLER NEMLİ

- 2 -

GİNE Mİ AĞLADIN KİRPİKLER NEMLİ

- 4 -

(SAZ.)

(SAZ.)

(SAZ.)

(SAZ.)

(SAZ.)

BU CAN BU CE SE— DE—³ Gİ REL DEN BE Rİ— (SAZ.)

(SAZ.) AL DIK BA ŞI MI— ZA— TÜR LÜ

GA— DE Rİ— (SAZ.)

GİNE Mİ AĞLADIN KİRPİKLER NEMLİ

- 5 -

NE ÇA RE ÇE KE RİZ İ LE Rİ GE Rİ VA KİT GE LİR

TE MAM O LUR SI RA LAR YAV RU SI RA LAR (SAZ. . .)

NE ÇA RE ÇE KE RİZ İ LE Rİ GE Rİ VA KİT GE LİR

TE MAM O LUR SI RA LAR (SAZ. . .)

(SAZ. . .)

(SAZ. . .)

(SAZ. . .)

(SAZ. . .)

GİNE Mİ AĞLADIN KİRPİKLER NEMLİ

- 6 -

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR No : 4532
İNCELEME TARİHİ : 07. 10 2004

YÖRE
SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİ
Ali İzzet SAVAŞ

KIRMA GÖNÜL ŞİŞESİNİ

DERLEYEN
TRT İstanbul Radyosu
THM Müdürüğü
DERLEME TARİHİ

NOTALAYAN
Ahmet Turan ŞAN

♩ = 54 ve 108

♩ = 54

(SAZ = 108)

SERBEST

♩ = 108

SERBEST

KIR MA GÖ NÜL Şİ ŞE Sİ Nİ (SAZ

YA PAN BU LUN MAZ BU LUN MAZ (SAZ

YIK MA HAK KIN Bİ NA Sİ Nİ (SAZ

Ö REN BU LUN MAZ BU LUN MAZ

♩ = 108

(SAZ) GÜ ZEL ŞAH NER DEN GE Lİ YİN

KIRMA GÖNÜL ŞİŞESİNİ

-2-

SA LI NI SA LI NI SA LI NI (SAZ -----)

SERBEST

-----) GE LİR SEV Dİ Ğİ MIN GÖ ÇÜ

DO LA NI DO LA NI DO LA NI (SAZ -----)

♩ = 54
2

♩ = 108

SERBEST

♩ = 108

SERBEST 2

-----) TA ŞI AŞ KIN DAL GA Sİ NI (SAZ -----)

KIRMA GÖNÜL ŞİŞESİNİ

- 4 -

AŞK PE Rİ ŞAN DIR ŞAŞ KI NA (SAZ -----) →
 HAK YAR DI MET SIN DÜŞ KÜ NE (SAZ -----)
 KE REM Gİ Bİ YA RAŞ KI NA (SAZ -----)
 Ö LEN BU LUN MAZ BU LUN MAZ (SAZ -----)
 GÜ ZEL ŞAH NER DEN GE Lİ YİN SA LI . Nİ SA LI Nİ
 SA LI Nİ (SAZ -----)

KIRMA GÖNÜL ŞİŞESİNİ

- 5 -

GE LİR SEV Dİ Ğİ MIN GÖ ÇÜ DO LA NI DO LA NI

DO LA NI (SAZ -----)

KIRMA GÖNÜL ŞİŞESİNİ
YAPAN BULUNMAZ BULUNMAZ
YIKMA HAKKIN BİNASINI
ÖREN BULUNMAZ BULUNMAZ

BAĞLANTI
GÜZEL ŞAH NERDEN GELİYİN
SALINI SALINI SALINI
GELİR SEVDİĞİMİN GÖÇÜ
DOLANI DOLANI DOLANI

TAŞI AŞKIN DALGASINI
ÇEKME Lİ DOST BELASINI
BU MELÂMET HIRKASINI
GİYEN BULUNMAZ BULUNMAZ

BAĞLANTI

AŞK PERİŞANDIR ŞAŞKINA
HAK YARDIM ETSİN DÜŞKÜNE
KEREM GİBİ YAR AŞKINA
ÖLEN BULUNMAZ BULUNMAZ

BAĞLANTI

MELÂMET: Ayıplama, kınama

YÖRESİ:
SİVAS-ŞARKIŞLA
(SARIKAYA KÖYÜ)

NE HALDAYIM ELA GÖZÜN SÜZENLER

(SARIKAYA'LI AŞIK HÜSEYİN GÜRSOY'DAN)

KAYNAK K. :
VEYSEL ŞATIROĞLU

NOTAYA ALAN:
İHSAN ÖZTÜRK

SERBEST:

NE HAL DA YIM E LA GÖ ZÜN— SÜ ZEN— LER NO LUR SU NA BOY LUM GÖR BE— Nİ BE— Nİ

(SAZ) YA RİN DE NAY RI LIP YAS LI GE ZEN— LER HER SA-BA HER AK ŞAM DER— BE

Nİ BE Nİ— UY— BE Nİ BE Nİ— YAR— BE Nİ BE Nİ— VAY— BE Nİ BE Nİ— (SAZ . . .)

YA RİN DE NAY RI LIP YAS— LI GE ZEN LER— HER SA BA HER AK ŞAM DER— BE Nİ BE Nİ— UY—

BE Nİ BE Nİ— YAR— BE Nİ BE Nİ— VAY— BE Nİ BE Nİ— (SAZ)

GO NU ŞUR SAN SOH BE TO LAM Dİ LO— LAM DA MEN BA NA YA NA YA NA KÜ LO— LAM

(SAZ) SEN— BİR BAH ÇI VA NOL BEN DE GÜ LO— LAM U ZAT DA EL LE RİN DER— BE

NE HALDAYIM ELA GÖZÜN SÜZENLER
-2-

NE HALDAYIM ELA GÖZÜN SÜZENLER

- 3 -

GÖ ZÜM GÖR MEZ OL DU KAN LI YAŞ LAR— DAN YA TA MI YOM HA YAL MA YAL— DÜŞ LER— DEN

(SAZ.) SEV Dİ Ğİ MÜS TÜN DE U ÇAN— GUŞ LAR— DAN HER SE HER VAK TIN DA SOR—

BE Nİ BE Nİ— UY— BE Nİ BE Nİ— YAR— BE Nİ BE Nİ— VAY— BE Nİ BE Nİ— (SAZ. . .)

SEV Dİ Ğİ MÜS TÜN— DE U ÇAN GUŞ LAR DAN— HER SE HER VAK TIN DA SOR— BE Nİ BE Nİ—

UY— BE Nİ BE Nİ— SE VE RİM— SE Nİ— SEN DE SEV BE Nİ— (SAZ. . .) ÖZTÜRK

- 1 -

- (1) NE HALDAYIM ELA GÖZÜN SÜZENLER
N'OLUR SUNA BOYLUM GÖR BENİ BENİ
(2) YARİNDEN AYRILIP YASLI GEZENLER
HER SABAH HER AKŞAM DER BENİ BENİ
(Uy beni beni, yar beni beni, vay beni beni)

- 2 -

- KONUŞURSAN SOHBET OLAM DİL OLAM
DEĞMEN BANA YANA YANA KÜL OLAM
SEN BİR BAHÇIVAN OL BEN DE GÜL OLAM
(3) UZAT DA ELLERİN DER BENİ BENİ
(Uy beni beni, yar beni beni, vay beni beni)

- 3 -

- İNSAN KISIM KISIM YER DAMAR DAMAR
KAŞLARIN LAMELİF YÜZ ŞEMSİ KAMER
GÜZELİM BELİNE OLAYDİM KEMER
YAKIŞIR SEVDİĞİM SAR BENİ BENİ
(Uy beni beni, yar beni beni, vay beni beni)

- 4 -

- DEĞİŞMİŞ DONUNU OLMUŞ ÜVEYİK
ŞAHİNE BENZİYOR HEY GÖZÜ BÖYÜK
SEN BİR AVCI OLSAN BEN DE BİR GEYİK
DOLDUR TÜFEĞİNİ VUR BENİ BENİ
(Uy beni beni, yar beni beni, vay beni beni)

- 5 -

- GÖZÜM GÖRMEZ OLDU KANLI YAŞLARDAN
YATAMIYOM HAYAL MAYAL DÜŞLERDEN
SEVDİĞİM ÜSTÜNDE UÇAN KUŞLARDAN
(4) HER SEHER VAKTİNDE SOR BENİ BENİ
(Uy beni beni, yar beni beni, vay beni beni)

- 6 -

- HÜSEYİN'İM USTASINI BULAYIM
DEĞMEN BANA YANA YANA ÖLEYİM
GÜZELİM KAPINA KÖLE OLAYIM
MÜŞTERİ BULURSAN VER BENİ BENİ
(Uy beni beni, yar beni beni, vay beni beni)

Not: Bazı dizelerin değişik kaynaklarda aşağıdaki şekillerine rastlanmıştır.

- (1) NE HALDAYIM ELA GÖZLÜ SEVDİĞİM
(2) BUNDAN SONRA GÖKTE UÇAN KUŞLARDAN
(3) UZAT AĞ ELLERİN DER BENİ BENİ
(4) HATIRLA SEVDİĞİM SOR BENİ BENİ

ŞEMS Ü KAMER: GÜNEŞ İLE AY.
DÖN: GIYSİ, ELBİSE.

ÜVEYİK: KUMRUGİLLERDEN GÜVERCİNE BENZEYEN BİR KIŞ.

SEKİZİNCİ AYIN YİRİMİ İKİSİ

- 3 -

PA RA SI YOK Bİ RER MAR KA VE Rİ — YOR — (SAZ . . .) E MEK LE RİM ZA YEY LE Dİ

SEL BE — NİM SEL BE — NİM DE BE — NİM — VAY BE — NİM

(SAZ) A — H

DE Lİ GÖ NÜL TER KET Dİ YO RU BOS TA — Nİ — (SAZ)

DÖRT Mİ Sİ RA LİN Cİ NE OL DUN YA — Nİ —

SE Lİ ÇİN SÖY LE DİM BEN BU DES TA — Nİ — (SAZ) E MEK LE RİM ZA YEY LE Dİ

SEL BE — NİM SEL BE — NİM DE BE — NİM — VAY BE — NİM

(SAZ) A — H

SEKİZİNCİ AYIN YİRMİ İKİSİ

- 5 -

SEKİZİNCİ AYIN YİRMİ İKİSİ
EMEKLİRİM ZAY EYLEDİ SEL BENİM
SELE GİTTİ HASILATIN HEPİSİ
EMEKLİRİM ZAY EYLEDİ SEL BENİM
(De benim, vay benim)

TİRTİL GELDİ TEVEKLERİ TALADI
SEL GELDİ DE ELEK ELEK ELEDİ
HASILATI ÇAMURLARA BELEDİ
EMEKLİRİM ZAY EYLEDİ SEL BENİM
(De benim, vay benim)

BU SEL BİZİ NE BEK KÖTÜ BELLEDİ
DÜMDÜZ ETTİ PATATESİ MİLLEDİ
NE ÇAPASIN VURDU NE DE BELLEDİ
EMEKLİRİM ZAY EYLEDİ SEL BENİM
(De benim, vay benim)

YAĞMUR YAĞMIŞ SEL BULANIK GELİYOR
BÜYÜK TÛCCAR HER KALEMDEN ALIYOR
PARASI YOK BİRER MARKA VERİYOR
EMEKLİRİM ZAY EYLEDİ SEL BENİM
(De benim, vay benim)

TALADI: TALAN ETTİ.
BELLEDİ: ÖĞRENDİ.
BOSTAN: SEBZE, MEYVA BAHÇESİ/
SAP: BİÇİLİP DEMET EDİLMİŞ EKİN.
TAMAH: AÇ GÖZLÜLÜK.

DELİ GÖNÜL TERKET DİYOR BOSTANI
DÖRT MISIR ALINCA NE OLDUN YANI
SEL İÇİN SÖYLEDİM BEN BU DEŞTANI
EMEKLİRİM ZAY EYLEDİ SEL BENİM
(De benim, vay benim)

ÜÇ BEŞ KAĞNI SAP GETİRDİK HARMANA
SARARDI SAPLARI ÇÜRÜDÜ DENE
BENİ BÖYLE HALI KOYMAZ HER SENE
EMEKLİRİM ZAY EYLEDİ SEL BENİM
(De benim, vay benim)

HAVA BOZUK TEHLİKELİ BU SIRA
AZ KALDI Kİ KÖYÜ YERİNDEN SÜRE
TAMAH ETTİ ÜÇ BEŞ TANE MISIRA
EMEKLİRİM ZAY EYLEDİ SEL BENİM
(De benim, vay benim)

NİCE IRMAK GÖRDÜM AKAR HER YERE
SELDEN IRMAK YOKTUR HİÇ BİR DİYARDA
EV YIKANIN EVİ OLMAZ BİR YERDE
EMEKLİRİM ZAY EYLEDİ SEL BENİM
(De benim, vay benim)

YÖRESİ:
SİVAS-ŞARKIŞLA
(SİVRİALAN KÖYÜ)

SÖZ-MÜZİK:
VEYSEL ŞATIROĞLU

YENİ MEKTUP ALDIM

(EMLEK AĞZI UZUN HAVA)

NOTALAYAN:
İHSAN ÖZTÜRK

SERBEST:

YENİ MEKTUP ALDIM

- 2 -

GÜL DE DE Yİ ÇA YIR ÇI ME _____ N BÜ RÜ DÜ (SAZ.)

.) GA RA TAŞ TA GAR GA _____ L MA DI E Rİ Dİ _____

E Rİ Dİ A KAR GÖ ZÜM YA ŞI SEL DE _____ Yİ YAZ MI ŞE _____ YE YE YE _____ YE _____

Y A.....H A KAR GÖ ZÜM YA ŞI SEL DE Yİ YAZ MI ŞEY (SAZ.)

.)))))))))))

EĞ LEN ME GUR BET TE YAY LA _____ ZA MA NI

MEV LA YI SE VER SEN AĞ LAT _____ MA BE Nİ (SAZ.)

.) BE NEK BE NEK MEK TU _____ P TA DIR Nİ ŞA NI _____

Nİ ŞA NI GÖZ YA ŞIM MEK TUP TA PUL DE _____ Yİ YAZ MI ŞE _____ YE YE YE _____

YENİ MEKTUP ALDIM

- 3 -

Y. A...H GÖZ— YA ŞİM MEK TUP TA PUL DE Yİ YAZ— MI ŞEY (SAZ.)

...)

TÜ TÜ YOR BUR NU MA SIV RA— LAN— KÖ— YÜ

SE RİN DİR DAĞ LA RI SO ĞU— K TU—R SU— YÜ (SAZ.)

...) YAR— MEN DİL GÖN DER Mİ— Ş YA Dİ GAR DE Yİ—

VAY DE— Yİ GÖ ZÜ NÜN YA ŞI NI SİL DE— Yİ YAZ MI ŞE— YE YE YE YE

Y. A...H GÖ ZÜ NÜN— YA ŞI NI SİL DE Yİ YAZ— MI ŞEY (SAZ.)

...)

VEY SEL BU GUR BET LİK KA RE— T Tİ— CA— NA

YENİ MEKTUP ALDIM

GA RIŞ TIR GÖ ÇÜ NÜ U LU KER VA NA (SAZ.)

.) GÜN GE Çİ RİP FIR SA T VER ME ZA MA NA

ZA MA NI SA KI NU ZA MA SIN YOL DE Yİ YAZ MI ŞE YE YE

Y A...H SA KIN U ZA MA SIN YOL DE Yİ YAZ MI ŞEY (SAZ.) İ ÖZTÜRK

YENİ MEKTUP ALDIM GÜL YÜZLÜ YÂRDAN
GÖZLETME YOLLARI GEL DEYİ YAZMIŞ
SIVR'ALAN KÖYÜNDEN BİZİM DİYÂRDAN
DAĞLAR MOR MENEVŞE GÜL DEYİ YAZMIŞ (EY)

EĞLENME GURBETTE YAYLA ZAMANI
MEVLAYI SEVERSEN AĞLATMA BENİ
BENEK BENEK MEKTOPTADIR NİŞANI
GÖZ YAŞIM MEKTOPTA PUL DEYİ YAZMIŞ (EY)

BESEREKTE LALE SÜMBÜL YÜRÜDÜ
GÜLDEDEYİ ÇAYIR ÇİMEN BÜRÜDÜ
KARATAŞTA KAR KALMADI ERİDİ
AKAR GÖZÜM YAŞI SEL DEYİ YAZMIŞ (EY)

TÜTÜYÖR BURNUMA SIVR'ALAN KÖYÜ
SERİNDİR DAĞLARI SOĞUKTUR SUYU
YÂR MENDİL GÖNDERMİŞ YADİGAR DEYİ
GÖZÜNÜN YAŞINI SİL DEYİ YAZMIŞ (EY)

VEYSEL BU GURBETLİK KÂR ETTİ CANA
KARIŞTIR GOÇÜNÜ ULU KERVANA
GÜN GEÇİRİP FIRSAT VERME ZAMANA
SAKIN UZAMASIN YOL DEYİ YAZMIŞ (EY)

GÖZLETME: BEKLETME.
BESEREK, GÜLDEDE: EMLEK BÖLGESİ'NDE Kİ ÖNEMLİ İKİ DAĞ.
NİŞAN: İŞARET, BELİRTİ.
KARATAŞ: MEVKİ ADI.
EĞLENME: DURMA, OYALANMA.

Kaynak Kişi: Aysel Gökdemir
 Derleyen: Erdem İlkaz
 Yöre: Yozgat / Akdoğmadeni
 Notasyon: Özkan Moran
 Türü: Emlek Ağzı

ARPALAR AĞARDI

Ar pa lar a ğar dı da___ gir dik yol mu ya üç gü zel de gel di___ su yu sal_mı ya

2
 Sor dum si val lan dı___m ki mi ne si si___ n bir sa at sab re t ti___ ce vap ver.mi ye

3
 Se ki nin üs tün de ço rap ö rü yo kör o las ça___ gö zü___ m ya

4
 ri gö_rüyö Ba bam be ni bir kö_tü ye ve ri yo___ kö tü ler öl sün de___ yar be ni mol

5
 ___ sun Se ki nin üs tün de gü lü nen yaprak bir mu ra dum var dı___ r ya ri nen yat mah kö

6
 tü nün gö zü ne___ bir a vuç top rak kö tü ler öl sün de___ e yar be nim ol_sun

Arpalar ağardı girdik yola
 Üç güzel geldide suyu salmaya
 Sordum sivalendim kimin yaristin }
 Bir saat sabretti cevap vermeye }

Sekin üstünde çorap örtüyo
 Körolasça gözüm yarı görüyo
 Babam beni bir kötüye veriyo }
 Kötüler ölsünde yar benim olsun }

Sekin üstünde gültinen yaprak
 Bir muradım vardı yarinen yatmah
 Költünün gözüne bir avuç toprak }
 Kötüler ölsün de yar benim olsun }

Seki: Oturmak için evlerin önüne taş, ağaç veya çamurdan yapılan set.
 Suallennmek: Sorup cevap almak.
 Ağarma: Ekinlerin olgunlaşması.
 Murad: Emel, dilek.

Kaynak Kişi: Ayşe Gökdemir
 Derleyen: Erdem İlkaz
 Yöre: Yozgat / Akdağmadeni
 Notasyon: Özkan Moran
 Türü: Emlek Ağzı
 TRT Repertuar No: 1065

AŞAĞIDAN GELİR AYNALI POSTA

2 Aş şa dan da ge lir ay na lı pos ta___ bek le rim yol la rı___ ka pan dı pos_ ta

3 el ler te s ke re ği___ a lıp ge lir ke n i ki e lim koy num da ben gal dı_m yas ta

4 Ha ki pan tol giy din de dar de me din mi ta li me çı kın ca___ zor de me din

5 mi ez ra il ge li___ p ca ni a lır ke n sı la da naz lı yar___var de me_ din

6 mi ba ğa der ler de müğ ret ti nin ka rı sı ben zi me düş tü de___

tol luk sa_ rı sı kün ye_ si gel di de_ ge ce ya rı sı___ a man dos lar nu ret

7 1. ti nim gel me di___ 2. ti nim nic ol du___

Extended Abstract

Emlek Region, which is located within the borders of Sivas, Yozgat, Kayseri and Tokat provinces of our country and has a deep historical past, has been home to many civilisations and many religions and sects have existed in this geography. Accordingly, the region has a very rich cultural heritage. At the beginning of this rich heritage is the music culture of the region, which can be considered an important dynamic of the local culture. In the music culture of Emlek Region, where the intense effects of Bektashi culture are seen, the unmetered folk song types, which are included in the literature as “Emlek Accent unmetered folk songs“, have become widespread throughout the country thanks to the famous minstrels and saz lovers of the region and have become one of the important unmetered folk song types of Turkish folk music. However, despite this widespread popularity and importance, the inclusion of Emlek Accent unmetered folk songs in academic research has been quite limited and the relevant literature on this subject has not been sufficiently established. Based on this situation, the problem of the research was determined as “what are the literary and musical characteristics of Emlek Accent unmetered folk songs used in music education?”. In order to solve the determined problem situation, answers to the questions “What is the makamal structure of Emlek Accent unmetered folk songs?”, “What is the melodic structure of Emlek Accent unmetered folk songs?”, “What are the subjects and literary features of Emlek Accent unmetered folk songs?” were sought.

The aim of the study, which is a qualitative research, is to contribute to the relevant literature by examining the musical and literary characteristics of Emlek Accent unmetered folk songs from a scientific point of view. In line with this purpose, the relevant literature and compilations were scanned, the relevant records and notes were reached, the sound recordings whose notes could not be reached were notated by us and the unmetered folk songs belonging to the region were examined in detail. The data collected through document analysis were subjected to content analysis. Within the scope of the research, “Aggul Seni, Dokuz Ay Koynunda Gezdiridin Beni, Bir Kakte Uzamis, Bir Seher Vaktinde Genclik Caginda, Dostun Beni Nicin Zar İncidirsın, Eger Benim ile Gitmek Dilersen, Genc Yasimda Felek, Gine mi Agladın Kirpikler Nemli, Kirma Gonul Sisesini, Ne Haldayim Ela Gozun Suzenler, Sekizinci Ayin Yirmi İkisi, Yeni Mektup Aldım, Arpalar Agardi, Asagidan Gelir Aynali Posta”, 14 unmetered folk songs of Egin dialect were analysed.

In the research, it was seen that the works analysed in terms of literary aspects dealt with themes such as love, affection, longing, longing, sadness and reproach to the lover and 13 unmetered folk songs poems were in the genre of kunma and 1 poem was in the genre of semai. Except for 1 poem in the Semai genre written in 8 syllabic metre, all the poems analysed are in the runma genre written in 11 syllabic metre. While some of the poems with lyrics written in stanzas contain added words such as “yar alen alen alen, rose alen alen alen, your eyebrows are beautiful, ey ey, de vermem, yar beni beni, uy beni beni beni, de benim, wow benim”, it has been determined that some of them do not use added words.

It was determined that the pieces analysed musically in the study generally have a sound width between 5 and 17 voices and the modifier signs of E flat 1, E flat 2 and F sharp 3 were used in the pieces. It was observed that the pieces that decide on the A note mostly exhibit a descending-descending course. It was concluded that glissando, trill and multiplication were occasionally used in the analysed pieces and that these pieces were mostly similar to ussak, huseyni and muhayyer maqams.